

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Delase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglašev 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnilne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Japonci na Sahalinu.

TOKIO 21. (Uradno.) Na raznih krajih se je na otoku Sahalinu udalo 461 Rusov, med temi en polkovnik in 14 drugih častnikov.

Japonske vojne ladje pri Nikola-jevsu.

GODSIADAN 21. Glasom privatnih poročil „Petrogr. brz.“ agenture so pri Nikolajevski blizu obali videli japonske ladje. Mnogo prebivalcev iz Nikolajevskaja in Vladivostoka je bežalo v Gaborovsk.

Japonska fronta v Mandžuriji.

LONDON 21. Iz Tokija poročajo: Japonski list „Mijaki“ piše, da se Japonska fronta v Mandžuriji razteza sedaj nad sto milj v daljavo.

Mirovna akcija.

SEATTLE 21. Japonski mirovni komisar baron Kamura je dospel semkaj na parniku „Minnesota“ ter je bil ob prihodu oficijelno pozdravljen od župana. Japonski konzul mu je izročil mnogo šifriranih brzobjavk.

Witte v Berlinu.

BEROLIN 21. Witte je dospel po železnici. Na kolodvoru se je Witte razgovarjal z nekaterimi bankirji, ki so došli tjakaj izoginjo. Navzoči so bili tudi neki dostojanstveniki ruskega poslanstva.

Witte v Parizu.

PARIZ 21. Predsednik ruskega ministrskega zbora Witte je dospel semkaj ob 4. uri popoldne. Na kolodvoru so ga vsprejeli ruski poslanik Nelidov, načelnik kabineta ministrskega predsednika Rouviera in grcf Cassini. Ko so se navzoči predstavili Witteju, se je isti odpeljal v hotel. Ko je zapustil kolodvor, so se slišali klici: Živela Rusija!

Dogodki na Ruskem.

PARIZ 21. Iz Petrograda so več listom brzobjavili, da se je car na neki jahti podal na potovanje, ki bo trajalo štiri dni. Uradno je bilo priobčeno, da se bo car vozil ob obrežju, toda meni se, da se car sestane s cesarjem Viljemom v švedskih vodah.

KOSTROMA 21. Danes je izbruhnil tukaj splošni štrajk.

LIBAVA 21. V tukešnjem pristanišču je bilo radi najnovejših nemirov aretovanih 137 mornarjev.

Truplo kapitana Golikova.

LONDON 21. „Standard“ poroča iz Odesse: Truplo kapitana Golikova, bivšega poveljnika „Potemkina“ so našli v sredu na

obali blizu Eupatorije, 50 milj severno od Sevastopola. Truplo so prinesli v Sevastopol.

Angleški parlament.

LONDON 21. V spodnji zbornici je Redmond zahteval, naj se začne proračun ministrstva za Iristo, da protestira proti upravnemu sistemu. Vlada je to zahtevo pobijala; toda ista je bila po debati vprejeta s 199 proti 196 glasov. (Živahna pohvala na strani liberalcev in nacijonalistov). Ministerski predsednik Balfour je proglasil, da pada v ponedeljek izjava o politiki vlade. Nato je bila seja zaključena.

LONDON 21. Ko je bil znan izid glasovanje, je Campbell Bannerman vprašal prvega ministra, kaj da misli storiti vspricho poraza. Prvi minister je odvrnil: Jasno je, da ne zamorem dati v trenutku nobene izjave. Nato je Redmond, ki je govoril zelo ostro, vprašal prvega ministra, hoče-li tudi to ponižanje ravno tako mirno pogoltniti, kakor je pogoltnil vsako drugo odklonitev v zadnjih dveh letih. Balfour je odgovoril: Jaz se tega ponižanja ne zavedam. Do tega večera je vlada našla podporo pri večini zbornice. Ako ne bo vlada zamogla s častjo voditi še nadalje poslov dežele (roničen smeh pri opozicijonalcih), tedaj ne bo gotovo poskušala, da jih vodi še nadalje. Vlada je doživela poraz povodom razprav o proračunu kakor mnoge druge vlade. Praden odločim kaj definitivnega, bi se rad o tem posvetoval s mojimi kolegi. Med vsem izvajanjem ministrskega predsednika je bila zbornica silno razburjena. Blo je pohvale in ugovorov. Konečno se je zbornica odgodila in poslanci so se razšli, pomekavaje se o položaju.

LONDON 21. Z czirom na obstoječo ministrsko krizo je bilo v zbornici navzočih prav mnogo poslancev. Campbell Bannerman (liberalci) je predlagal, naj se zbornica odgodi, ker se zdi nepristojno pozvati zbornico, da nadaljuje posle za časa faktičnega medvladja. Ministerski predsednik Balfour je izjavil, da noče zbornica prositi, naj razpravlja o prepornih vprašanjih, prosi pa, naj zbornica nadaljuje razpravo o zakors i predlogi glede škotskih cerkev, ki ni nikako preporno vprašanje.

Predlog Campbell Bannermana je bil odklonjen. Za nekoliko minut je bilo zaključeno tudi posvetovanje omenjenih zakonskih predlog, naker se je zbornica odgodila. Redmond (nacijonalist) je zaključil: Komedijsa je že dovršena! Veliko razburjenje je vladalo na hodnikih. Poslanci so se razgovarjali o položaju. V liberalnih krogih so splošno mnenja, da vlada odstopi, toda do sedaj ni še o končnih namenih vlade ničesar znano.

Brzobjavne vesti.

Ustaja na Kreti.

CARIGRAD 21. Ustaja na Kreti se šim dalje bolj razširja. Ustasi v Therissi so sklenili odpotovati tri delegate v Atene.

Na Španskem ne pride do generalnega štrajka.

MADRID 21. Generalni štrajk je po vsej Španiji ponesrečil. Skoraj povsod so delavci šli na delo.

Ločitev cerkve od države na Francozskem.

PARIZ 21. Komisija senata za načrt zakona o ločitvi cerkve od države je že vprejela 35 členov zakonske predloge, kakor jo je odobrila zbornica. Danes bo dovršena razprava še o dveh zadnjih členih in bo izvoljen poročevalec.

PARIZ 21. Komisija senata za ločitev cerkve od države je vsprejela vse člene zakonskega načrta ter se je nato odgodila do oktobra. Poročevalec je bil izvoljen Le Compté.

Legati barona Rothschilda.

DUNAJ 21. Baron Nataniel Rothschild je glasom oporoke zapustil legat 2 milijona kron za dobrotelne in občskoristne zavode in društva na Dunaju.

Civilni agent Müller umira.

SOLUN 21. Ziravstveno stanje avstrijskega civilnega agenta za Makedonijo, Müllerja, je obupno.

Z Balkana.

CARIGRAD 21. Pri Resavi, 7 km južno od Tikveše v Solunskem vilajetu, je prišlo do boja z bolgarsko četo pod vodstvom Zaharibasa, pri čemer je bilo ubitih osem mož čete, devet so jih pa ujeli. Na turški strani je padel en častnik in 2 moža, en mož je bil ranjen. Vaški duhovnik, ki je četo vodil, je bil od ustašev ustreljen; 18 hiš s postranskimi poslopji je bilo zažganih. Med bojem je ustežka četa vrgla baje 300 bomb.

Protektorat nad izdajalstvom.

II.

Avktor članka četrta dve — kakor meni on gotovo — klasični priči v dokaz »klerikalizma v Istri«.

Prva taka priča naj bi bilo dejstvo, da je Spinič v parlamentu na Dunaju v Šteterščevem klubu in da je baje ravno on potegnil za seboj tudi dalmatinske Hrvate.

Kaj je vsakdanja praktična politika? To je v glavnem spretnost v računanju z dejanskimi razmerami in v čim izdatnejem izkoriščanju istih v svoje namene. Tako račun-

naj mu dokažejo našo nevoljo; mi da hočemo zvesto stati na njegovi strani, ali sami da smo slabi in naj nam pošlje vojake. Tako so mu sporočila tudi druga mesta, ki stoje kakor na žerjavici zbog bosanskega navala. Šišman se briga in ne briga, obeša in ne daja, pak ni poslal v Dalmacijo niti enega samega korpa, da nas obrani, ampak je poslal tebe, gospod ban, da nas ukloneš v slogu s Zadranu. Za to ni ura sedaj, gospod, v slabam času si prišel in le reci svetlemu kralju in tudi presvetli kraljici to le: čas biti, nevarnost rasti; zvestoba je oljenica in če je ne hraniš z oljem, ugašne. Mi smo zvesti kralju, ali, ako ni zvest nam ter nas pušča na cedilo, po duši moj, tudi mi nismo dolžni, da bi se dajali radi njega klati kakor ovce. Nas je ta zemlja rodila, da živimo, a ne da ginemo. In reci, bane, kralju, da je v Trvdku volja od jekla, nabija junake, vsa vojaka da so mu sami izbrani junaki, a deeno krilo da mu je vojskovodja Ivan Paležnik Vranski. Šišman naj ve, da to ni otroška šala.

Povej mu še, da nam je dogorelo do nohtov. In ako bo tak, kakor je bil doslej,

nanje z denimi razmerami je še posebno potrebno pri zastopnikih maloštevilnih narodov, v skupinah, ki so same po sebi prešibke, da bi mogle kaj doseči brez — zaveznikov, brez pomoči. Taka skupina je ona hrvatskih poslancev v dunajskem parlamentu. Če hočejo kaj doseči, se morajo pridružiti kakemu drugemu obstoječemu klubu! Kateremu naj bi se bili pridružili? Narodno-naprednemu? Abstrahirajmo dejstvo, da je ta klub po številu še šibkejši, nego hrvatska skupina sama, pak, gospoda narodno-napredna, roko na srce: ali ni vaša sedanja taktika v domačem boju, v zbornicah in po novinah, take, da poslancem iz dežel, kjer svedeništvo po svoji narodi zvestobi in značajnosti služi, da se spoštuje njega čutstvovanje, naravnost onemogoča skupno politično šatorovanje s poslanci narodno-napredne stranke? Nikdo ne misli kratiti tej stranki svobode na izbiranju taktike in sredstev, ali, čim se je stranka odločila za kako taktiko, mora biti tudi pripravljena na tiste konsekvence, ki so neizogibne. In taka neizogibna posledica taktiki narodno-napredne stranke na Kranjskem, je ravno ta, da poslanci iz Istre in Dalmacije ne morejo hoditi za... In naj se nam ne govori tu o »klerikalizmu« sosebno pa v Dalmaciji ne. (Seveda je vse odvisno od okolnosti, kaj si kdo misli pod pojmom »klerikalizem«. Toda o tem pozneje). Dalmatinski poslanci so tako malo »klerikalni«, da ne bi njihova navzočnost prav nič motila nobene zares svobodomiselnih družbe. Če so se ti poslanci vendar pridružili »Šteterščevemu klubu«, niso storili iz drugih razlogov, nego onih gori označenih in izvirajočih iz potrebe vsakdanje praktične politike. Hrvatski poslanci pa so tudi sami inteligentni in sami zavestni možje. Zato je insinuacija, kakor da so se dali le od Spiničeva potegniti v Šteterščev klub kakor kakovi nevedni politični novinci, naravnost »skrajno žaljiva«.

Druga priča za istrski klerikalizem: poslanec Laginja, oziroma po njem zasnovana gospodarska organizacija je v zvezah z gospodarsko organizacijo klerikalne stranke na Kranjskem.

Mi bi mogli sicer pozvati narodno-napredno gospodo na Kranjskem, na razmišljanje, da-li ni prav nikogar med njimi, ki nosi kolikor-toliko krivde, da je prišlo tako, da je istrska gospodarska organizacija v zvezi le z gospodarsko organizacijo klerikalne stranke na Kranjskem? Ali pustimo to in računajmo s podanimi dejstvi. V Istri je naši stvari dogorelo do nohtov; v Istri sta za Hrvatsvo in Slovenstvo hrbet in palica tesno skupaj; v Istri stoji naša stvar tesno pred vprašanjem: biti ali ne biti? Situacija pa je akutna v glavnem radi neizmerne gospodarske mizerije. Iz tega zla

videl bo na svoje oči, kako se vsa dalmatinska mesta podaja pod Trvdkovo žezlo, a kriv temu bo le sam kralj, ker nas zapušča kakor ribe na suhem.

Tako je govoril stari Trogirčan na odhodu bana. Gospod od Lučenca se je čudil sicer, kako govore ti primorski meščani tudi o samem kralju, kakor da jim je jezik britev. Nu ko je bolj pazno premislil razloge starca, moral je priznati, da je vse to živa resnica in da Šišman ne zasluži tiste velike sreče, ki ga je spremljala do sedaj.

Še več! Ko je bival v Zadru in ko je obhajal druga mesta, govoreči sedaj s tem, sedaj z onim vlastelinom ali patricijem, se je slavonski ban prepričal, da je v Dalmaciji v novejši čas sreča bolj in bolj obračala svoj obraz od Ššmana k človeku, ki je imel trdne sklepe in trdno voljo, obilico junaštva, in ki si je z železno roko odmeril okrožje sorodnih narodov, ki jih hoče zbrati pod svojo krono. Ni bilo težko pogoditi, kdo nadvlada, hitrost ali lenost, iskrenost ali hinavstvo, trdna zvestoba ali slabo zaupanje?

(Pride še.)

PODLISTEK.

255

Prokletstvo.

Egodiovski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—Š.

Ta nemi poslanica je zbolela dobrega Lueka v srce in v prvi hip so se mu zape-nila usta od jeze in je proklel skozi zobe tisto neurečno dušo, ki je navela kralja na to, da je njemu namenil to Herkulovo nalogo. Vedel je že vnaprej, da mu tudi sedaj ne pojde bolje, nego prvokrat in že je hotel pisati kralju, da se ne more lotiti tega posla, ali v zadnji hip se je premislil in odšel v Zadar, da iznova začne svoje litanije. Lacko jim je sicer res govoril resno, ali dobri meščani dalmatinski, zaderski Italijani in trogirski Hrvatje so poslušali kraljevega odposlanca in se — smejali na skrivno, ker niso verovali v resnost njegovih besed.

Ljudje so se ločili kakor poprej in na razstanku je neki stari Trogirčan rekel banu: Z Bogom, gospod ban! Bog dal, da bi se nešči v boljši sreči! Ali prosim te, reci dobremu kralju tudi še to besedo, od mene stanes. Ko se je človek zaobljubil, pa naj nosi tudi krono na glavi, se ne sme izne-verjati narodu. A mi siromaki smo izkusili skozi leta mnogo nezvestobe in škode. Ko je v deželi mir in na pomolu ne grozi nikak napad, tedaj pravica premola. Sodi se različno, po pravici in krivici. Mi kličemo do prestola, naj bo red, naj bo zakon trden, ali našemu klicu ni odeva, niti ne prihaja med nas ne ban, ne podban, da bi videli, kaj je prav in kaj ni. A ko prihaja nevolja na naš nesrečni kraj ter se bjejo tri vojske za tri kralje ter palijo ob tem naše hiše in vino-grade, da ne veš, na katero stran bi se obrnil, tedaj pošilja dobri kralj Šišman bane in škofo, da nam kroje zakone in sprave. Vraga, mislimo mi na to, ko nam bosanska vojaka sedi za vratom ter nam Trvdko ne daja nego za nekoliko dni odduška, da nas potem pograbi pod svoje žezlo. Lepo smo bili poslali mi svoje ljudi do kralja Šišmana,

zvirajo druga tisočera zla. Kmet po Istri, ki oddaja svoj glas za Italijane, ni vselej neznačajnej, izlajica, propalec... peč propalec je že, ali — gospodarske.

Bistro oko Laginje je videlo, kje treba zastaviti navor, da dvignemo ladijo narodne ekzistence iz nižav preteče pogube, a rodoljubno mu toplo srce ga je gnalo na hitro nemudno delo, na naglo rešilno akcijo in mu je govorilo: ali pride pomoč hitro, ali — prepozno! V skrajni nevarnosti in potrebi je hitel po pomoč tja, kjer so mu je radi in hitro dali. S to je dr. Laginja dovršil že tolik kos gospodarske organizacije, da zremo danes nekoliko pomirjeni v bodočnost. Da ni Laginja storil, kar je storil, danes bi bila naša stvar, izlasi po južni Istri, v stadiju obupnosti. Rodoljubje, neizmerna ljubav do naroda-trpina je bila, in ne klerikalizem, ki je gnala Laginjo na snovanje gospodarske organizacije po Istri. Hvala mu na tem, pa naj je trkal na Petrova ali Pavlova vrata!

Ta hvaležnost do dra. Laginje spaja vse narodne elemente naše Istre, ne izvzemši tiste mlaje, ki so inicijatorji v prvem članku omenjene reakcije. Ravno včeraj nam je bila prilika, da smo govorili z jednim najsvobodomiselnijih mej omenjenimi inicijatorji, a ta je govoril z globoko indignacijo in skrajnim ogorčenjem o odurnem napadu v »Slovenskem Narodu« na poštenjaka dra. Laginjo. Le zapišite, prosim vas — je rekel — kar naravnost: vsa narodno-napredna stranka ga nima moža, ki bi segal nad Laginjo, kar se tiče poštenja v namenih!!

Upliv vere in materinega jezika v cerkvi na razvoj človeštva.

(Članki izven uredništva.)

III.

Ko je Krist stopil na pozorišče ter je oznanjal enakopravnost vsem narodom — moškega in ženskega spola —, je njegov nauk, ker je zadeval ob sebične nazore tistih časov, prodiral le počasi in težavno. Prvi kristjani so imeli težko stališče. Valed preganjanja so se morali zbirati v samotnih krajih, da so tukaj peli sv. pesmi, molili. Molili pa so v Italiji latinski — kateri jezik so tudi govorili — kakor v Palestini hebrejski in v Siriji kaldejski. Ker so imeli o Bogu vzvišene pojme, so se bratski ljubili, delali in zaslužek zaslili v skupno blagajno. Za to vzvišeno vero so se puščali mučiti do skrajnosti in so tudi umirali zanje.

Poprej nego je Mahomed stopil na pozorišče, šel je v puščavo, to je, odtegnil se je društvu, da bi nemoteno snoval o načrtih za novo vero. Ker je poznal svoje rojake (Arabe) kakor žilave, utrjene in obdružene z bujno fantazijo, je Mahomed te njihove lastnosti uporabil za svojo vero. Oznanjal je, da je samo en Bog; ta Bog je vse-mogočen, usmiljen in pravičen. Kdor je umrl za Alaha proti neverniku na bojnem polju, pride v sedmo nebo, kjer mu bodo stregli tisoči devic. Arabi so se koj oprijeli take vere in z mlačem v roki so širili novo vero v Afriki, Aziji in frankovski kralj Karl Martel jim je stavil Pireneje za mejo v Evropi. Po nastopivšem mirovanju orožja so se Arabi oprijeli rimljanske kulture in jo spopolnili vkljub koranu. Zgradili so v svojem slogu krašne mošaje, palače, prvo uaverve. Oni, kakor Semiti, niso za ročna dela, ali dajali so taka dela izvrševati po drugih. Oni sami so se lotili dela na zaanstvenem polju in za mnogo imamo se danes njim zahvaliti. Tako n. pr. posebno na polju kemije. Mahomedanec je verski prešinjen, da, fanatik! Toda ta fanatizem ne sega tako daleko, da bi nevernikom stavil krivoversko kapo na glavo in jih sežgal na grmadi. On se omeja na to, da nevernike v svoji državi snatra za helote in tudi ravna kakor s takimi.

Mahomedanec ne-Arabe čaka žalostna osoda. Ker jim je Koran merodajen, zaostajajo v napredku; ker opravljajo molitve v arabekem jeziku, ki ga ne umejo, niso preveč navdušeni za tako vero. Edino zavest, da so večje bitje od nevernikov, jih drži po koncu, toda, ko prihajajo v dotiko z evropsko kulturo, se jim obzorje razširja in odpadajo od svoje vere. In tudi ponos se jim izgublja, ker nimajo pojma o načelih Kristovega nauka. To uvidevaje države in radi tega prepovedujejo uvažanje knjig.

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 21. julija 1905.

Operacija proti Vladivostoku.

Iz Tokija poročajo »Daily Telegraphu«: Na severju, na morju in na kopnem, vlada pomenljiva delavnost. Iz zalivov Vladimir in Onguj, kjer so baje videli japonske čete, poročajo, da so se združeni eskadri pojavili v zalivu Amerika in Olga. To vse provzroča v Vladivostoku velik nemir. Zaliv Onguj se nahaja nekoliko milj južno-zapadno od ustja reke Tumen, odkoder je do Vladivostoka 150 kilometrov. Zaliv je obdan do gor, ki nudijo dobre opazovalnice. Rusi v severni Koreji se zopet umikajo. Sodi se, da se Rusi umaknejo iz Kijangheunga ob reki Tumen. Na južnem bregu reke Tumen imajo Rusi približno 2000 konjenikov.

Z mandžurijskega bojišča.

»Köln. Zeitung« je prejela iz Harbina nastopno poročilo: Vztočno od železnice je vse mirno. Japonci pomikajo svoje čete v smeri proti Sinmenpu. Sinmenpu je vas v najvišji dolini reke Hunho. Vročine je do 40 stopinj Reaumurja.

Ideja rusko-japonske zveze.

Neki diplomatični sotrudič berlinskega »Lokal-Anzeigerja« meni o tej ideji: Misel zveze med carjem in mikadom po dovršenem obračunu ni nikakor nova. Japonsko novinstvo je že večkrat razpravljalo o ideji, da bi se z Rusijo sklenil ne le mir, ampak (po vzgledu Bismarckovem glede Avstro-Ogrske), tudi prijateljstvo in da bi obe državi skupno vodili usodo Vztoke.

Popolnoma v soglasju s temi glasovi v novinstvu je tudi vedenje japonskega prebivalstva nasproti ruskim vojnim ujetnikom. To vedenje ima popolnoma značaj pobratimstva. Tudi ruski častniki so že izrazili misel zveze. To je bilo za časa nekega premirja pred Port Arturjem, med katerim so častniki obeh armad med seboj fraternizirali ter pili na bodočo zvezo med obema narodoma.

Vladivostok se pripravlja na obleganje.

Iz Berlina javljajo, da je poveljnik Vladivostoka, Kasbek, zapovedal, da naj vsi prebivalci, ki niso za obrambo, zapuste mesto, ker da prično Japonci kmalo oblegovati mesto.

Dogoiki na Ogrskem.

Kako so se motili oni, ki so menili, da se Madjari ustrašijo nasilnih sredstev vlade, vidimo sedaj, ko vse kaže, da je postopanje koaliranih strank naperjeno ravno v to, da zavede vlado v nasilje. To je kar naravnost povedal poslanec in vseučiliščni profesor Aladar Ballaghi na nekem volilnem shodu. Čim vlada nastopi pot absolutizma in bo razveljavljala sklepe municijev, je tem poslednjim — je rekel govornik — v dolžnost, da obnove razveljavljene sklepe, da tako prisilijo vlado v odkrito nasilje, represalije, v proganjanje uradnikov, ki se ne bodo hoteli pokoriti volji vlade. Za to je povdarjal govornik, da treba skrbeti za odškodnino tem uradnikom in je govornik takoj položil iz svojega 10.000 K v ta namen. Vprejeta resolucija označa sedanjost vlado kakor protikonstitucionalno ter je ne pripoznava kakor zakonito institucijo, marveč pripoznava eksekutivni odbor koalirane opozicije.

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Čitatelji se morda spominjajo, kako smo mi opetovano apostrofirali Italijane, kako namiselna je njihova politika, ki se vedno vije z Nemei in provocira in ogorča Slovane. Izlasi oziroma na vseučiliščno vprašanje smo zopet in zopet apostrofirali Italijane, da bi morali že iz zdravega egoizma revidirati svojo političsko taktiko, kajti — tako smo jim klicali — brez kaknega sporazumljenja se Slovani ne pridejo nikoli do tega, da bi se jim v Trstu uresničil njih visokošolski postulat.

To niso trditev podkreplja nastopna notica v »Jedinstvu«:

Italijanska mladina nam je poslala spomenico za italijansko univerzo v Trstu. Pisana je — hrvaški! Po naših vesteh je vse to zastoj. Danaj noče ni čuti o tem, a Italijani sami imajo zopet le malo zavestnikov ob tem vprašanju. Italijanom ni preostajalo drugega, nego da za to vprašanje pridobe Slovane. Ali, seveda, v ta namen bi bilo po-

trebno, da tudi Italijani drugače urade svojo politiko nasproti Slovanom v Trstu, Gorici in Istri. Niso hoteli in — ostali so na cedilu. A niso hoteli, ker so pod vplivom svojega površnega novinstva. Smelo moremo reči: ako Italijani ne dobijo univerze v Trstu, zahvalijo naj se za to »Piccolu« in »Independentu«.

Češki socijalni demokratje so se začeli upirati dunajski diktaturi.

Med glasilom češke socijalne demokracije, listom »Pravo Lidu«, in glasilom glavnega vodstva na Dunaju, listom »Arbeiter Zeitung«, se je razvila te dni jako ostra polemika, ki se je povzpela do senzacionalnega značaja s tem, da je češko glasilo izgovorilo velekarakteristično in simptomatično besedo o »neopravičenem varuštvu« in »usiljivem umešavanju« lista »Arbeiter Zeitung« v stvari češke socijalne demokracije, kateremu diktatu pa se poslednja ne bo pokorila.

Do te polemike je prišlo radi razlike v nazorih ob vprašanju volilne reforme za deželni zbor češki. Oziroma na V. kurijo je izdalo dunajsko glasilo diktat, da socijalna demokracija zahteva 36 mandator, dočim so češki socijalni demokratje mnenja, da je zahtevati naravnost splešno volilno pravico brez vsacega kompromisa.

V nadaljnjih izjavanjih pravi »Pravo Lidu«: »Mi poznamo stremenje dunajskih sodrugov, ali zagotavljam jih, da ne klonemo v njih jarm. Dobro je, da je sodrug (dunajski namreč) razkril najtajnejše načrte izvestnih ljudij, vsaj bo odslej videl jasno pot pred seboj. Do sedaj smo menili za trdno, da ta ščuvalni intermezzo, izzvan po jedni domisljavi csebi, ne bo imel toliko škodljivega vpliva, da bi mogel škoditi naši skupni akciji za splošno in jedako deželno-zborsko volilno pravico. Mi pa odklanjamo najodločnejše vsako nepoklicano vmeševanje v našo stvar, kakor odklanjamo vsaki poskus za slabljenje bojovne energije proletarijata s tem, da se ga odvaja na neplodne brežine oportunizma«.

Valed te praške zavrnitve se je čutila »Arbeiter Zeitung« hudo žaljeno in je postala — robata ter je šla tako daleč, da je praškemu listu vrgla v obraz insult, da mu je »menda velika vročina vzela močnost mirnega premisleka«, dodavši še očitanje, da hoče »Pravo Lidu« nagobnik povzdigniti v institucijo stranke.

Na to brezobraznost je repliciralo praško glasilo: »Zadela nas je ista usoda, kakor Kautskega, ki ga je »Arbeiter Zeitung« istakot hudo zdelala, ker si je usodil nasvetovati jej, naj ne žali vseh Slovanov«. V izgled navaja »Pravo Lidu«, kako je »Arb. Zeitung« ob vesti kapitulacije »Potemkina« pisala o »strahopetni ruski duši«, o »slovan-skem omahovanju med hkratnimi pojavi impetuozne sile in med obnemoglostjo do stvarne slabosti«. Na to je Kautsky, pripoveduje »Pravo Lidu« izjavil v »W.ener Zeitg.«, da gori navedeni stavki diče po moderni, istotako protisocijalni kakor nesmiselni ple-menski teoriji ter da more vsaki Slovan čutiti iz besed v »Arbeiter Zeitung« nemško-ljudsko prevzetnost«.

Praška »Politik« pripominja k tej polemiki v socijalno-demokratski domačiji, da je ista karakteristična za odvisnost češke socijalne demokracije in dunajskega glavnega vodstva, tako, da sedaj »Pravo Lidu« samo protestira proti Slovanom sva-raznemu svojstvu v socijalno demokratskem centralnem glasilu. To je ravno — nadaljuje »Politik« — kar je široke plasti našega delavstva odtujilo svojemu rodu, da si prišajo od dunajskih sodrugov sugerirani tendence, ki v resnici služijo le nemški strankarski stvari, kakor so bili socijalni demokratje le avantgarda Nemcev v boju proti jenikovnim naredbam. Če torej to jerobstvo že postaja neznosno češkimi socijalnimi demokratom samim — četudi le ob tam teoretičnem vprašanju — potem je to v pojasnilo toliko oporekani trditvi, da se je — ako smemo rabiti to prafano besedo — s teleti češke socijalne demokracije orala vse druga njiva, nego pa socijalno demokratska. »Politik« meni končno, da se ta spor bržkone »srečno« poravnava, ali dostavlja, da je po istem jasna odvisnost češke socijalne demokracije od dunajskega vodstva, ki je v resnici le pomočnik v sili liberalnemu nemštvu.

Nam pa se ta spor zdi vendar le pomemben tudi na neko drugo stran: da je narodni čut sila, ki pač more zadremati, ne pa zamreti popolnoma niti — med socijalno demokracijo! Poglavje je velezanimivo in se povrnemu k njemu o priliki.

Drobne politične vesti.

Konzulati morajo reševati češke vloge. — Praški »Narodni Listy« pišejo: Zadoji čas nista hotela konzula v Frankobrodu ob Menu in Londonu reševati čeških vlog praškega magistrata, marveč sta jih pošiljala nazaj s pripombo, naj se priloži prevod. Na pritožbo praškega magistrata je ministerstvo za unanje stvari odredilo, da morajo avstro-ogrska poslanstva in konzulati v inozemstvu sprejemati in reševati vse češke vloge.

Zadarski vladika Milaš metropolit. — Zadarski »Narodni List« piše, da bo zadarski pravoslavni vladika dr. N. Milaš imenovan metropolitom v Belemgradu na mesto umrlega Inokentija.

Židje na avstrijskih vseučiliščih. — »Jüdisches Volksblatt« poroča, da je leta 1898. obiskovalo avstrijska vseučilišča 2793 židovskih slušateljev, to je 17 odstotkov vseh vseučiliščnikov. 1380 Židov je bilo na pravni, 1154 na medicinski in 259 na medicinski fakulteti. Od takrat se je pa število židovskih slušateljev znatno pomnožilo. V primeri s krščanskim prebivalstvom imajo Židje štirikrat več visokošolcev. Tudi na tehnikah je bilo število židovskih slušateljev precejšnje; bilo jih je 746. Največ Židov je na dunajskem vseučilišču.

Domače vesti.

Imenovanje v finančni stroki. Glavni kontrolor na tukašnjem glavnem carinskem uradu Josip Pöl je imenovan podravnateljem istega urada.

Odklonjeno odlikovanje. Dr. Defranceschi, zdravnik v Novem Mestu je zlati za-sluzni križec s krono ki mu je bil nedavno podeljen, z zahvalo odklonil.

Pojasnilo na košljivo vprašanje. »Naša Sloga« razpravlja zopet o tistih dveh kričečih slučajih nečuvane krivice, na škodo dvojice hrvatskih učiteljev v Istri. To je slučaj z Gostinčarjem, ki mora že nad leto dni služiti kakor vojak-prostak, in slučaj v sv. Lovreču, kjer je učitelj že nad deset mesecev ne dobiva plače in — strada.

Najprej konstatuje »Naša Sloga« dejstvo, da sta se toliko Spinčić kolikor Laginja zavzela za enega in drugega omenjenih učiteljev? Potem konstatuje »Naša Sloga«, da sta bila oba slučaja znana dopisnikom »Učiteljskega Tovariša«, ter stavlja košljivo vprašanje: zakaj niso pisali o tem v »Učit. Tovarišu«?

Na to košljivo vprašanje odgovarja pulski list: »Niso, ker ne smejo! Oni so prijatelji v Poreču in zahajajo tudi čestotja. Po kaj?! Zakaj niso zaklicali signorom, naj popravijo krivico, ki so jo storili nearečnima učiteljema?! Niso mogli ker so v svojem »B.č.« gg. Rizzija in družbo — hvalili! Neizmerno značilno za kvaliteto dotičnih dopisnikov je, da so molčali, kadar je trebalo kričati po remeduri, in da so začeli kokodakati putem, ko se jim je zdelo, da bi se stvar dala izrabiti proti — hrvatski stranki!

Pismo iz Dol. Otlace c. k. poštneemu ravnateljsstvu v Trstu. Pred dvema letoma že smo vložili prošajo za poštai ur. d. Lanko leto meseca oktobra sta prišla k nam dva gospoda, poslana menda od poštnega ravnateljstva v Trstu, ki sta rekla, da je ustanovitev poštnega urada nemogućna. Pač pa sta nam zagotovila zelskega pismonošca, ki bo donesal in odlašal poštne pošiljke vsaki dan, razun nedelj. Z veseljem smo vprejeli to obljubo v nadi, da sčakoma — ko se izkaže, kakšen promet je pri nas — dosežemo tudi poštai urad.

Od takrat, ko sta bila omenjena gospoda pri nas, je minolo že 9 mesecev, a ni poštnega urada, niti obljubljenega sala.

Izvedeli pa smo, da se je neki gospod potezal za ustanovitev poštne nabiralnice, in to baje zato, ker bi on rad sam imel vso udobnost in bi pri tem še nekaj preostajalo... Kakor smo izvedeli, bila bi nabiralnica le za one, ki bi jej bili v bližini. Ker pa je naša občina raztrešena, bi po takem velika večina ne bila nič na boljem, pač pa še na slabšem, nego sedaj. S selom bi pa bilo ustrezno vsem našim potrebam in krajnim razmeram naše raztrešene občine.

V prvi vrsti je potreben poštni urad, ki bi imel več prometa, nego kateri poštni urad v naši bližini, kajti večina naših možkih je do devet mesecev v svetu, ki se poslužujejo pošte v veliko večji meri in obsegu, nego oni, ki bi radi imeli nabiralnico v — svoji hiši. Če pa ustanovitev poštne urada ni možna, naj nam e. kr. poštno ravnateljstvo preskrbi, da začne čim prej poslovati poštni sel.

Koncert pevskega društva »Hajdrih« na Proseku, ki se je vršil minolo nedeljo dne 16. t. m., vspel je v vseobčo zadovoljnost. Hudo je pripekalo sonce in marsikdo je bil še v zadnjem času pred odhodom od doma neodločen, naj se li spusti v to uprav saharako vročino, ali ne? In ravno upošteva je to okolnost, morem reči, da je bila udeležba na koncertu prav povoljna. Razen domačinov — na čelu jim dobroznana zavedna vaška inteligenca — bile so zastopane vsi bližnje okolišanske in kraške vasi. Par oseb je bilo tudi iz Trste.

Koncert se je vršil na krasno odličnem dvorišču in v prostorni dvorani gosp. Starca (primerjati se da vrtu in dvorani barkovljanskega »Nar. doma«). Tu naj opomnim, da takih prostorov je prav malo (skoraj bi rekel: edini v tržaški okolici), da bi bilo vsprito zunanje neznosne vročine na veseličnih prostorih tako prijetno hladno, kakor tu. Ravno pomanjkanje pr. merne prostora je vzrok, da se po goraji okolici prav težko prirejajo zabave. Vsa čast naprednim Prosečanom in onim, ki so pripomogli do teh krasnih prostorov.

Oba dela obsežnega koncertnega vpreda vspela sta v občo zadovoljnost. Prepričali smo se znova, kaj zamorejo poštvovalnost, trdna volja in veselje do stvari. »Vogrič dela čudeže!« slišal sem od več strani. »Hajdrih« je bil že od nekdaj dober zbor; a da ga je naš neutrudljivi mladi kapelnik gosp. Vogrič dovel do višine, na kateri se je pokazal minolo nedeljo, temu se moramo kar čuditi in iz tega čestitati pevskega zboru, posebej pa g. kapelniku.

Res je, da bi bilo v izvajanju pesni kaj malega opomniti, n. pr. radi tempa, dalje radi včasih preglasnega in zato neprijetno donečega alta, in mogoče še kaj drugega. Ali če upoštevamo, da so se vsa pevska izvajanja spremljevanjem orkestra poskusila skupno samo enkrat pred koncertom, priznati moramo, da se je »Hajdrih« vspel na višino, na kateri se more kosati z marsikakim, do sedaj prav dobrim pripoznamim zborom.

Zvesto je stala zboru na strani vse čas izvrstna goriška vojaška godba, ki jej moram dati tu priznanje na preciznem in splošno zadovoljivem izvajanju.

Da ne bom cmenjal posamičnih pevskih točkov, bodi mi dovoljeno, da omenim predzadajo točko vpreda: H. O. Vegričovo »Za selom«, pesem, ki je občinstvu tako ugajala, da se je morala ponavljati. Tercet v tej pesmi je bil poverjen res dobrim močem: to so bili gospa in gospod Štular — znana pevca-slavčka — in g. Sanein, kakor izvrsten tenorist. Vsa ostali mešan zbor, skupno okolo 70 glasov, je pa tako lepo spremljal, razlagal se na vojaško godbo, da je bila erena želja marsikoga, naj se ta pesem ponovi še, še in še.

Kar nakrat pa, ko so nam šumeli po ušesih še zadnji skordi pesmi »Za selom« in ko je ljudstvo še vedno zahtevalo ponovitev iste — zadoneli so možki in ženski glasovi, orkester v svoji moči kakor doneča pozavne v veličastnem tempu koračnice. Izvajala se je zadnja točka programa: arija iz hrv. opere »Maričona«. Koliko vzvišenih, burnih, pa zopet milih in otočnih čutov je vzbudila ta točka, koliko bi se dalo napisati o tem! Dovolj naj se mi le to, da trdim — pelo se je divno! Ni čuda, da je ta skladba ob zvršetku izzvala frenetična aplavz in mnogo nazdravljanja na pevske društvo »Hajdrih« in na g. kapelnika Vegriča.

S to točko je zaključil pevski del zabave in kmalu potem je prišel živahen ples: zunaj na velikem »podu« in v občirni dvorani ob zvokih vojaške godbe, ki je neumorno svirala in vstrezala vsestranskim željam.

Vračali smo se z željo, da nas g. kapelnik Vogrič vradosti kaj kmalu zopet s takim užtkom.

S i v o r j e v.
Počitnice. (Dopis z Goriškega.) Ravno kar so se zaprla vrata državnega zbora našega in poslanci so se razkropili po državi poročati svojim volilem o svojem delovanju. Teko ti moralo biti, a ni povedal, najmanjše

pri nas. Čemu neki? Saj ve vsakdo pri nas, da naši poslanci nimajo kaj poročati svojim volilem. Zato pa odhajajo raje v razna kopališča in letovišča hladit — trudne glave.

Pa ne le državnega zbora, marveč tudi naših šol vrata so se zaprla in neštevilno slovenske mladine se je razkropilo širom slovenske domovine na toli zažaljane počitnice. Lepa reč so počitnice in kdor si jih je prvi izmislil, zasluži pohvalo. Nekdaj so imeli počitnice le učitelji in učenci, danes pa jih imajo tudi poslanci in uradniki. Tudi trgovina večkrat počiva ob hudi vročini, karava pa in nje obdelovalci, kmetovalci, počivata po zimi, ko ni možno delati.

Počitnice pa ne smejo biti samo počitnice, ampak tudi nabiralnice novih moči za krepkeše delovanje na jesen.

Državni poslanci naj bi si nabirali gradiva za plodnosno delovanje; občevati bi morali z narodom, od katerega bi dobivali navodil in migljave za novo delovanje.

Dijaki naj bi si pripravljali pot med narodom, med katerim jim bo delovati po dovršenih studijah.

Goriški akademiki so ustanovili pred letom svojo »Adrijo«, ki je lani krepko stopila v življenje ter prirejala shod za shodom.

Glavna naloga lanskega leta je bila: Dajte nam slovenskih šol! Resolucija za resolucijo je bila sprejeta in celi kupi peticij za slovenske šole so romali na vlado in državni zbor. V nebo vpioča krivica za goriške Slovence je pomanjkanje slovenske ljudske šole v Gorici, kjer sicer obstoji taka šola, ali brez učencev. Unikum na svetu. Radi tega pa vzdržujejo rodoljubi v Gorici še vedno svojo privatno šolo.

Še hujša napaka je, da imamo v Gorici za Slovence in Lahe le nemški gimnazij in nemško realko. In zopet je minilo jedno leto, a o uresničenju slovenske zahteve po slovenskih srednjih šolah ni niti duha niti sluha.

Kje so resolucije lanskih shodov? Kje so peticije, odposlane vladi in državnemu zboru od društva »Adrija« in občinskih zastopov?

Vse je šlo v koš, ki nima dna; v koš, iz katerega ne prihaja glas. In zakaj? No, kakaj neki? Pač zato, ker peticije same nimajo glasu, da bi govorile v državnem zboru. Vala ni naklonjena našim zahtevam, ker je zadovoljna s svojimi pomemčevalnicami. Poslanci naši pa so zopet prespali jedno leto. Niti enkrat se ni oglasil kateri, da bi dal glasu našim peticijam v državnem zboru.

Zopet so nastopile počitnice. Vrta »Adrija« nastopi lansko pot ter povej, da larski trud in delo ni... obrodil sadu, ker poslanci so bili gluhi in nemi ter niso niti slišali lanskih glasov po srednjih šolah ter niso dali glasu v državnem zboru, kjer bi morali biti tolmači ljudskega glasu.

Lanske peticije so bile glasi upjočega v puščavi, kjer ima m.č. nam nasprotna vlača.

Šolskemu vprašanju ki je bilo v lanskim počitnicah na dnevnem redu, pridružilo se je bilo tudi učiteljsko vprašanje. Tudi na tem polju je ostalo vse pri starem. Goriški deželni zbor je bil sklenil v zadnjem zasedanju neki zakonski načrt ki pa do danes še ni potrjen. Na Goriškem se sklepajo zakonski načrti zato, da ne postajajo zakoni, to je, zato da se meče peska v oči volilem. Načrt o zboljšanju gnotnega stanja učitelstva je bil vsprejet prvič že pred leti, a ni bil potrjen; lansko leto so isti načrt popravljali, ali, bolje rečeno, poslabšali tako, da zopet ni še potrjen.

Kdor hitro da, dvakrat da — pravi pregovor. Narobe pa velja pri nas: deželni zbor noče dati zboljšanje, zato zavlačuje, hote zavlačuje leto za letom. Učiteljsvo pa trpi in molči in če hočeš se lahko vsakih šest let tudi pehaš na volišču za isto poslanca, ki tebi nočejo pomagati. Ti davkoplačevalci pa plačuj, če tudi ne veš zakaj: ko pride čas volitev, tedaj se že oglasimo!

Zdaj pa le v kopeli in toplce gospode, saj drugi ne morejo...

Izkaži volilec v pridobitniško komisijo glede posamičnih 4 davčnih družeb bodo razporeženi 14 dni, t. j. od 25. julija do 7. avgusta t. l. na e. k. davčni administraciji v Trstu v sobi št. 141, kjer jih vsaki volilec, kakor tudi dotične obrtne zadruge, lahko pregleda v času od 9. jutriaj do 2. popoldne.

Zagrebski nadškof dr. Posilović je došel za mesec dni v Rimske toplie.

Vojni ladiji »Huszar« in »Haiman« sta glasom brzojavnega poročila dospeli vserraj v Alžir.

Goriški nadškof Jordan. Zdravstveno stanje goriškega nadškofa Jordana se je zboljšalo v toliko, da je bolnik pričel vstajati.

Vojaške vaje na Alpah. Iz Gradca javljajo, da so se na Alpah vršile vojaške vaje pehote in konjeništa na 1000 metrov višini. Povodom napornih vaj pripetilo se je več neureč, med drugimi je strela ubila nekega vojaka in več konj se je zrušilo v prepade.

Angleška srednjemorska eskadra pripluje na Reko koncem t. m. ter ostane tamkaj 5 do 6 dni.

Ljubljansko barje. V četrtek je prišlo v Ljubljano več gospodov iz poljedelkega ministerstva, da si ogledajo ljubljansko barje in različne poskuse, ki se tam delajo.

Občni zbor bo imela zavarovalnica za govejo živino v Borštu dne 23. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih g. Iv. Žerjale št. 1. s sledečim dnevnim redom: 1. razlaganje pravi, nova vpisovanja udov in poročila blagajnika; 2. volitev novega odbora.

Služkinja, ki krađe. Gospa Capellan je pred nekoliko dnevi prijavila na policijo, da ji je njena služkinja, 18 letna Marija Verroš, ukrala par dragocenih predmetov, v skupni vrednosti 100 K, in potem zapustila službo. Policijski adjunkt Jurij Titz je tatinsko služkinjo našel in jo aretoval. Zaslišal jo je bil na zapisnik in jo potem spustil za svobodo, pod pogojem, da ne sme nikamr iz Trsta. A »Marička«, kakor hitro je čutila, da je svobodna ptička, je takoj javila svoji novi gospodinjji, da mora nemudoma v Dalmacijo. A »zvedela je policija — kaj misli strit Marija« in adjunkt Titz jo je zopet začel iskati. Predinočajim jo je slednjič našel v starem mestu in jo takoj djal pod ključ.

Odpušani voz. Slikar Anton Vatrovec je bil včeraj predpoludne pustil pred delavnico mizarja Antona Moretti, v ulici delle Sette Fontane št. 5, dvokolesni vz. Imel je namreč nekaj opravila pri mizarju. A ko je odpravil pri mizarju in prišel na ulico, ni bilo njegovega voza nikjer več. Ikal je dolgo tu in tam, vpraševal tega in onega, ali ničesar ni našel, ničesar zvedel. Slednjič je šel na policijo, javiti, da mu je neman tat ukrall voz.

Društvene vesti in zabave.

Podružnica »Slov. plan. društva« za ajdovski in vijavski okraj priredi III. letošnji izlet dne 22., oziroma 23. t. m. na Goljak (1496 m), Smrekovo drago in Zeleni rob.

Odhod iz Ajdovščine dne 22. ob 6. uri zvečer na Dol, kjer se prenoči. Pred solničnim vabohtom odhod na Goljak, od ondi skozi Smrekovo drago na Zeleni rob. Glede hrane je najbolje, da jo ponese s seboj vsakdo od doma. Opozarjajoči, da pripada označena toura najlepšim v Trzavskem gozdu — vabi za obilao udeležbo Odbor

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Poročilo generala Lineviča.

PETROGRAD 21. (Petrogr. brz. agentura.) General Linevič je brzojavil dne 20. t. m.: Na fronti armad ni nikake spremembe. Dne 17. t. m. je bilo ob korejski obali od ustja reke Tumen do rta Linden videti japonsko eskadro. Prejel sam poročilo, da je japonska eskadra obstreljevala ustje reke Tumen ter da sta dve japonski torpedovki pripluli v zaliv G. ščevič, pričeli streljati na vas Ongi in skušali tudi obstreljevati otočarišče našega oddelka. Naše sprednje straže v zalivu G. ščevič so pričele streljati na torpedovke, ki sta pričeli na genj odgovarjati, a sta kmalo rat, odpluli na visoko morje.

V istem času sta se dve torpadovki pojavili v zalivu Kornilov, kjer sta iskrali dvajset japonskih mornarjev. Ti so poško dovali našo brzojavno zvezo južno od vasi Ongi, dočim so širje japonski križarji obstreljevali naše predstraže v Anskem zalivu. Ob 4. uri popoldne so se japonske ladje zopet združile ter odplule na visoko morje.

Atentat na sultana. KOLIN 22. Kakor javljajo »Koeln. Zeitung« iz Carigrada, je bila včeraj me

slovesnim sprevedom k opoludanski molitvi vržena bomba na sultana, ki pa ni bil ranjen.

Koledar in vreme. Danes: Marija Magdalena. — Jutri: Godemir. — Temperatura: ob 2. uri popoldne + 27.5° Celsius. Vreme: lepo.

Trgovina.

Borsna poročila dne 21. julija

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.11 — 19.14 —, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.15 — 240.45 Francija K 95.45 — 95.65 Italija K 95.45 — 95.65 italijanski bankovci K — — —, Nomine K 117.25 — 117.50, nemški bankovci K — — —, avstrijska ednosta renta K 100.20 100.50 ogrska krona renta K 96.10 97.40, italijanska renta K — — —, kredite akcije K 659 — — —, državne železnice K 671 — — —, Lombard K 66. — 87. —, Lloydove akcije 735 — — —, Srečke: Tisa K 338.50 — 342.50, kredit K 482.50 do 492.50, Bodenredit 1880 K 306. — 313. —, Bodenredit 1889 K 306.75 313.75, Turško K 141. — do 143. —, Srbske — — — do — — —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101. —	101. —
Avstrijska renta v srebru	101. —	101. —
Avstrijska renta v zlatu	119.30	119.30
„ „ „ kronah 4%	101.45	100.45
Avst. investicijska renta 3 1/2%	92.90	93. —
Ogrska renta v zlatu 4%	116. —	115.95
„ „ „ kronah 4%	96.25	96.40
„ „ „ 3 1/2%	87.05	87.10
Akcije nacionalne banke	1635. —	1637. —
Kredite akcije	657.75	659.25
London, 10 Lstr.	240.12 1/2	240.12
100 državnih mark	117.30	117.32 1/2
20 mark	23.48	23.48
20 frankov	19.11	19.10
100 ital. lir	95.50	95.50
Cesarski cekini	11.36	11.30

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 93.35, italijanska renta 104.90, španski exterior 91.17, akcije otomanske banke 597 —, Menjice na London 251.45.

Pariz. (Sklep.) Avstrijska država: železnice 713. —, Lombardi 90. —, avstrijska turška renta 90.10, avstrijska zlata renta 101. —, ogrska 4%, zlati renta 97.80, Ländersb. 478 —, turška srečed —, parizska banka 14.28, italijanska maridionalne akcije —, akcije t. t. 16.35, Trdna

London. (Sklep.) Konsolidirani dolgi 90. 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 27 1/2, španska renta 90. 1/2, italijanska renta 104. 1/2, turška renta 13 1/2, menjice na Dunaju — — —, Mirna, Jutri za rta.

Tržna poročila 21. julija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.71 do K 15.76; za okt. K 12.82 do K 12.84; oves za okt. od K 11.54 do 11.56; koruza za julij K 15.41 do K 15.42. Pšenica: ponudbe in povpraševanje dobro, tendenca trd. A. Prodaja 32.000 met. stot., za 10 do 15 stot. višje. — Drug. žita nespremenjeno. — Vreme: lepo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45. 1/2, frk. za sept. 45. 1/2.

New-York. (Otvor.) Kava Rio de Janeiro za dobavo. — Stalno, nespremenjeno, za 5 stotink znižanja.

Hamburg. (Sklep.) Kava Santos good average za september 37 1/2, za dec. 37 1/2, za marec 38 1/2, za maj 38 1/2, — Mirna. — Kava Rio de Janeiro loco 38 — 39, navadna reola 40 — 42, navad. dobro 43 — 44.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za julij 22.50, za avgust 22.60, za september 21.65, za oktober 19.25, za november 18.85, za december 18.95. — Mirna. — Vreme: dež.

Sladkor tuzemski Centrifugal 5 promn. sled. K 74 — do 7 —, za maj-avgust K 71 — do 74.50 C nassé in Melisil promptno K 74 — 75, za juli-avgust K 74 — do 75 —.

London. Sladkor iz repe surov 11 1/2, 8.

Stalno. Pariz. Rž za tekoči mesec 15.50, za avgust 15.25, za sept.-oktober 15.25 za sept.-december 15.40 (mirno), enica tek. m. sec 20.75, za avgust 23.45 za september-oktober 22.60 za sept.-december 22.75 (trdn), Moka za tekoči mesec 31.30, za avgust 30.85 za sept.-oktober 30.20 za spt.-december 30.05 (trdn). Repično olje za tekoči mesec 50 1/2, za avgust 50 1/2, za september-december 51. — za januar-april 51 1/2, za alno. Spirit za tekoči mesec 51. —, za avgust 49 1/2, za september-december 42 1/2, za januar-april 39 1/2 (trdn). — Sladkor surov 80.50 nov 25 1/2, 26 1/2, st lno) bel za tekoči mesec 30 1/2, za avgust 30 1/2, za oktober-januar 29 1/2, za januar-april 25 1/2, (mirno) rafinirani 65 1/2, 66. Vreme: vroče.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 12. (nasproti Kafé Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rumkonjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjeva. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja odpol litra naprej.

Tovarna pohlštva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Lepa meblovana soba z dvema posteljami se odda takoj. Kje, pove uprava »Edinosti«.

2 psa in ena paica za varstvo, prave volje (čiske) pasme, v starosti po 4 mesece so na prodaj v Sezani št. 145 radi selitve.

Pravi voljeji (čiske) pes za varstvo hiše se takoj vkupi. Starost do 1 leta. — »Gostilna Trošt« Škorkla nad Rojanom št. 471.

Javni ples priredijo Matarski fantje v nedeljo, dne 23. t. m. Svirala bo godba iz Škledja pri Trstu.

Visokošolec maturant z odl. ko stud. phil. med. (franc.) išče poučevanja v kaki boljši rodbini ali sploh primerne opravila za počitnice. Blagohotna naznanila na »N. S. 10« poste rest. Poljane Gorenjsko.

10000 m obdelanega zemljišča se takoj proda. Isto je na lepem kraju v bližini rumene hiše v Barkovljah. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Nova hiša s 3 prostori, dvoriščem in vodnjakom je na prodaj za gld. 1900. — Več se izve v »Gostilni Trošt« nad rojansko cerkvijo.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Išče se upravitelj za »konsumno društvo« v Riemanjih. Isti mora položiti kavejjo. Plača po pogodbi. — Več pové uprava lista.

Odvetniški pisar tridesetih let s 4-letno prakso, absolvent 5 gimnazij, kadetne šole ter klosterneburškega eno-pomologijskega zavoda, vešč več ali manj slovenščini, italijanščini in nemščini ter nekoliko srbohrvaščini, rusčini, češčini in francoščini — si želi zboljšati službo v kateri koli stroki, kjersibodi, septembra t. l. — Slučajne ponudbe naj se blagovoljivo naslovijo: »A. Trobec pri odv. dr. M. Pretnerju v Trstu«.

Hišico proda za gld. 1300 — plačati takoj samo gld. 200. — Josip Ahtik pri Lajnarjih v Rojanu.

Priden tehnikar ali inženjer si pridobi dobro prihodnost. Oglasiti se pri Živic in dr. I. trgovinska ulica št. 2.

Jutri dne 23. julija t. l. bo v »Gostilni Trošt« (nad rojansko cerkvijo) veliki ljudski ples na podovih. — Ples bo trajal od 5. do 10. ure zvečer. — Vsak plesni komad stane le 10 st. V gostilni se točijo prve vrste domača črna in bela vina ter pivo »Goess« tudi kuhinja je bogato preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Iz velikih senčnatih vrtov je krasen razgled na morje in okolico, a ob enem tudi na plesišče. Razsvetljava bo kaj krasno preskrbovala 700 sveč močna svetilka, ki je edina take vrste v Trstu. Za obilen obisk se toplo priporoča udani voditelj.

Umetalni ognji!!!

V dobro poznani delavnici umetalnih ognjev v ulici Ponizana št. 120 Fr. Brandolin, koje delavnico vodi sedaj

Makso Ghersiach učene odlikovanih pirotehnikov Brandolin & Finsterwald, se nahaja na izbero umetalnih ognjev ter sprejema naročbe za javne ali zasebne zabave. — Brezkonkurenčne cene. Sprejemajo se naročbe tudi v ulici (Fornace) Tommaso Grossi št. 14 (Trst).

Doge za parkete hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni. **Zaloga lesa - Miclaur** ulica Fonderia št. 7

Alojz Cian & A. Visintini naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico **Alla Città di Trieste** v ul. Torrente št. 40 (naproti gledišču Goldoni). Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

»SLAVIJA« sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko niti druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje smrti z zmanjšujočimi se vplačili. Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternei v ulici Giulia št. 76 je v dobri vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napeljske), sladkor, turško in bele moko, naravno maslo, svede, milo, jedilno olje prve vrste po 36 novč. — Blago vedno sveže.

Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, premaga in drugo razno kurjavo ter petrolej. Pošiljanje na dom. **Josip Muha**, ul. Cavana (ubod ulica Cavazzani št. 3).

Podpisani priporoča svojo **NOVO PEKARNO IN SLADČICARNO** pri Sv. Jakobu (ul. Cavana št. 12) (ul. Cavana št. 12).

Prodajalnica jestvin založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenine, moke, otrobov itd. priporoča svojim rojakom udani **Počkaj Ivan** ul. PETRONI 2 (vogal ul. S. F.).

Tovarna kisa **Bruschina & Hrovath** Trst - Riva Grumula 6

Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov. Konkurenčne cene.

Narodni kolek je v dobiti pri upravi »Edinosti«

Tomasini Ulisse Trst slikar-dekorator. Sprejema delo na debeli dekoracije sob in papirjem. Slikanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Ravnanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica Jgo Fesolo št. 19.

Iv. Kopač svečar v Gorici priporoča priznano najboljšo in najcenejšo **voščene sveče** — Cenik brezplačno in franko.

Prodajalnica jestvin založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenine, moke, otrobov itd. priporoča svojim rojakom udani **Počkaj Ivan** ul. PETRONI 2 (vogal ul. S. F.).

Jvan Jančar tehn. konces. zobozdravnik TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zobovje. Izvaja popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Poprave v 2 urah. — Cene zmerno. — Sprejema od 8—6 pop.

Guerino Marcon ulica Tivarnella št. 3 Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. — Telefon št. 1664.

MIRODILNICA **Simona Skrinjar** ulica Farneto št. 33 **podružnica** ul. Settefontane 629 sprejema tudi pismena naročila ter pošilja na zahtevo blaga na dom po najnižjih cenah.

— Nova zaloga — ovsja in sena na debelo in drobno M. vd. Zerquench ul. Pierluigi di Palestrina (prej ul. delle Acque) vogal ul. Coroneo.

F. Pertot urar TRST - ul. Poste nuove št. 9 priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavenes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birno. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Nova prodajalnica **Romolo Perini** zlatar in droguljar **Via del Rivo 26** Sprejema poprave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

MIRODILNICA **Henrik Bonetta** ul. Carradori 18 (vogal Geppa) Specializeta navadnih in medicinskih drog, barv, pokost. lakov, škot. čopičev, navadnega in parfumnega mila, petroleja, spirita (zest) za gor. — Barvilo za čiščenje vina. — Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno.

Prva trž. brusilnica — na električno moč — **Gualtiero Cozzio** Passo S. Giovanni št. 2 (vogal ulice Torrente) nasproti kavarni Chiozza izvršuje vsakovrstno brušenje in poliranje. — Ima tudi v zalogi vsakovrstne nože itd.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5 **MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZABTEVAB** **KATALOGI BREZPLAČNO.**

Žrgovina z manufakturnim blagom **ANTON SANZIN pok. Frana - Barriera vecchia II.** Velik dohod satena, perkala, batista, pikeja in cefrja. — Blago za ženske obleke, pletene spodnje srajce, modro, drobnarije. — Bele in barvane srajce za moške, ovratniki, zapistalki; kravate in potrebščina za delavce. Vse po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence.

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE so naše stiskalnice »ERGOLE« najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; z jamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice. **AVTOMATIČNA STISKALNICA.** Najboljše avtomatično patentovane tipne brzgalnice, ki delujejo sam od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. **»Syphonia«** plugi stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za žlta, čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznica, ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega uredenega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava. **PH. MAYFARTH & Co.** tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71. Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. **Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.** **Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.**

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga **»Croatia«** stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — **Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu** — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila. **Podružnica zavarovalne zadruge »Croatia« - Trst** ULICA TORRE BIANCA 20 Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Stajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

»Slavija« vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakosi slovensko-narodno upravo. Vsa pojasnila daje: **Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12**

»SANUS« novi higijenični zobotrebni disinfektirani parfemirani zaprosen patent se prodajajo povsod. **C. COMINI, Trst Barriera 28**

ANTON SKERL mehanik, zapriseženi zvedenec. Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst. Zastopnik tovarne koles in motokoles »Puch«. Napeljava in zaloga električnih zvončkov. Izključna prodaja gramofonov, zvončkov in fonograf. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. **TELEFON št. 1734.**

Dne 24. avgusta t. l. se preseli

manifakturna trgovina ul. Barriera vecchia št. 33 (Trst) provizorično nasproti št. 34 v skladišče, kjer je sedaj »kavarna Aurora«. Pri tej priliki se prodaja vse blago z velikim odbitkom.

Drogerija **GUSTAV MARCO** ulica Giulia št. 20. Droge, barve, pokostj, petrolej, čepiči, ščetke, mila, parfumi itd. itd. **Zaloga šip in steklenin.**

DROGERIJA **Josip Zigon** ul. Caserma 8

Izbor drog, barv, čopičev, pokostj, parfomov, fin. mle. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa tamarindo, malinovca itd. itd.

ZOBOZDRAVNIK **Univ. Med. Dr. Makso Brillant** v TRSTU ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr. Izvršuje zadelanje z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom. Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje. **ORDINIRA** od 9.—12 predp., 3.—5. popol.

Toplice na Dolenjskem, železn. postaja Straža-Toplice Akrototermie 38° C, pitno in kopalno zdravljenje. Posebno zdravilno pri trganju, reumi, ischias, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. — Veliki kopalni prostor, posamezne kopalne sobe in močvirnate kopelji. Udobno opremljene sobe za ptujce, igranje in družbe. Zdravo podnebje. Dobra in cenena restavracija. **Sezija od 1. maja do 1. oktobra.** Prospekti in pojasnila brezplačno pri kopalniški upravi.

Zaloga izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) **pive** v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi **kvasa** iz tovarne **Bratov Reininghaus** Steinfeld pri Gradcu. Zaloga **Mattonijeve Giesskübler** vedno sveže kisle vode po zmernih cenah. **ANTONU DEIAK junior** TRST Via degli Artisti št. 10.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne **ZAMEL.**